

Maturitná skúška zo slovenského jazyka a literatúry

- každé maturitné zadanie sa skladá z dvoch častí, jedna časť je literárna, druhá jazyková,
- v literárnej časti pracuje s ukážkami z literárnych diel
- v jazykovej časti pracuje s textami, na ktoré aplikuje jazykové poznatky
- obidve časti sú rovnocenné,
- študent sa rozhodne, ktorú časť uprednostní pri odpovedi

P.č.	Názov témy
1.	Ústna ľudová slovesnosť – folklór, piesne, rozprávky, balady, príslovia, porekadlá, pranostiky, hádanky - charakterizovať jednotlivé pojmy, aplikovať ich na literárnych ukážkach
2.	Staroveká literatúra, orientálna – sumerská, hebrejská, antická – grécka a rímska - charakterizovať obdobie, spoločenskú situáciu, znaky literatúry - urobiť prehľad literárnych diel
	Stredoveká literatúra, európska, slovenská - charakterizovať obdobie, spoločenskú situáciu, znaky literatúry - história VM, Proglas, Moravsko-panónske legendy, Legenda o sv. Svoradovi a Benediktovi
4.	Humanizmus a renesancia - charakterizovať obdobie, spoločenskú situáciu, znaky literatúry - európska literatúra – Spevník, Božská komédia, Dekameron, Hamlet, Romeo a Júlia, Don Quijote, - slovenská – Knižka o spoločenských vrstvách...
5.	Baroková literatúra charakterizovať obdobie, spoločenskú situáciu, znaky literatúry - J. A. Komenský, J. Simonides, M. Bel, H. Gavlovič
6.	Klasicizmus - charakterizovať obdobie, spoločenskú situáciu, znaky literatúry - Molière, - osvietenstvo – Defoe, Voltaire, Diderot
7.	Slovenské osvietenstvo - spoločenská situácia, znaky literatúry – Bernolák, Fándly, Bajza, - klasicizmus – J. Kollár, J. Hollý, J. Chalupka, - vysvetliť myšlienku slovanskej vzájomnosti - časomerný veršový systém
8.	Preromantizmus a romantizmus - charakterizovať obdobie, spoločenskú situáciu, znaky literatúry, - Chrám Matky Božej v Paríži, Utrpenie ml. Werthera, Kapitánova dcéra
9.	Slovenský romantizmus - charakterizovať obdobie, spoločenskú situáciu, znaky literatúry - Ľ. Štúr, A. Sládkovič, S. Chalupka, J. Botto, J. Kráľ - sylabický veršový systém
10.	Matičné obdobie a postromantizmus Matica slovenská, - Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch
11.	Realizmus - charakterizovať obdobie, spoločenskú situáciu, znaky literatúry - anglická, francúzska (Otec Goriot), ruská (Zločin a trest, Anna Kareninová) - naturalizmus (Zola)
12.	Slovenský realizmus - 1. vlna – P. O. Hviezdoslav, M. Kukučín, - 2. vlna – J. G. Tajovský, B. S. Timrava - sylabotonický veršový systém - porovnať obdobia
13.	Literárna moderna - charakteristika obdobia, smerov - parnasizmus, dekadencia, impresionizmus, symbolizmus - I. Krasko

14.	Literárne avantgardy - charakteristika obdobia, smerov - futurizmus, kubizmus, kubofuturizmus, dadaizmus, surrealizmus, poetizmus, katolícka moderna (R. Dilong), vitalizmus (J. Smrek), neosymbolizmus, socialistický realizmus - automatický text
15.	Stratená generácia - charakteristika obdobia - Remarque, Hemingway, Rolland
16.	I. svetová vojna v slovenskej literatúre - charakteristika obdobia - Krvavé sonety, Živý bič, Jozef Mak, Návrat Ondreja Baláža
17.	Lyrizácia v slovenskej literatúre - charakteristika prózy naturizmu - Vámoš, Figuli, Chrobák, Švantner
18.	Medzivojnová dráma - vývin drámy - I. Stodola, J. B.-Ivan
19.	II. svetová vojna a fašizmus - charakteristika obdobia - R. Jašík, A. Bednár, L. Mňačko, I. Bukovčan, A. Solženicyn
20.	Dráma po r. 1945 - vývin drámy - P. Karvaš, Lasica + Satinský, RND
21.	Slovenská povojnová poézia - charakteristika obdobia, spoločenskej situácie - M. Rúfus, M. Válek, J. Urban, trnavská skupina (konkretisti), Ľ. Feldek, osamelí bežci...
22.	Existencializmus, absurdná dráma - charakteristika spoločenskej situácie, umeleckých smerov - Sartre, Camus, Bukovčan, Beckett, Jarry, Ionesco, Havel,
23.	Postmoderna, magický realizmus - charakteristika spoločenskej situácie, umeleckých smerov - Eco, Marquez, Ajtmatov
24.	Beat generation, rozhnevaní mladí muži - charakteristika spoločenskej situácie, umeleckých smerov A. Ginsberg, J. Kerouac, L. Ferlinghetti, Osborn
25.	Nobelova cena za literatúru - vysvetlenie pojmu, motívy, zábery...
26.	Zvláštnosti ľudských osudov v povojnovej literatúre - Salinger, Dušek, Jaroš, Exupéry, Orwell, Heller
27.	Obraz ženy v literatúre - Antigona, Anna Kareninová, Ťapákovci, Statky-zmätky.....
28.	Kritika, satira a irónia a tvorbe slovenských autorov - Ako chutí moc, Zmierenie alebo..., Ťapákovci, Valaská škola, Pani Rafiková
29.	Literárne druhy (lyrika, epika, dráma) a žánre - téma a idea literárneho diela - forma literárneho diela (poézia, próza) - vysvetlenie pojmov
30.	Umelecké prostriedky - figúry: anafora, epifora, epizeuxa, epanostrofa, aliterácia, paralelizmus... - trópy: metafora, metonýmia, personifikácia, epiteton, hyperbola, synekdocha... - tvoriť príklady

JAZYK

P. č.	Názov témy
1.	Jednoduchá veta – definícia

	<ul style="list-style-type: none"> - vety podľa členitosti – jednočlenná, dvojčlenná - podľa zloženia – jednoduchá veta, súvetie - podľa obsahu – oznamovacie, opytovacie (zistovacie, doplňovacie), rozkazovacie, želacie, zvolacie
2.	<p>Komunikácia – definícia</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy: verbálna, neverbálna, priama, nepriama, ústna, písomná, oficiálna, bežná, verejná, súkromná, priama, nepriama, asertívna...
3.	<p>Spôsoby spracovania informácií</p> <ul style="list-style-type: none"> - definícia informácie - osnova, konspekt, téza, marginálie, kľúčové slová
4.	<p>Súvetie priradovacie</p> <ul style="list-style-type: none"> - definícia súvetia, vysvetlenie vzťahov medzi vetami, - zlučovacie, odporovacie, stupňovacie, vylučovacie
5.	<p>Súvetie podradovacie</p> <ul style="list-style-type: none"> - definícia súvetia, vysvetlenie vzťahov medzi vetami, - vedľajšia veta podmetová, predmetová, prísudková, prívlastková, doplnková
6.	<p>Vývin slovenského jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - jazyk, reč, norma, kodifikácia (A. Bernolák, Ľ. Štúr, M. Hattala) - princípy kodifikácie - porovnanie kodifikácií
7.	<p>Rečnícky štýl (ústna komunikácia)</p> <ul style="list-style-type: none"> - história, funkcia, - žánre - postup pri príprave rečníckeho prejavu
8.	<p>Publicistický štýl,</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkcia, znaky, - žánre (spravodajské, analytické a beletristické) - práca s novinami
9.	<p>Slohové postupy a slohové žánre</p> <ul style="list-style-type: none"> - štýlotvorné činitele (objektívne, subjektívne) - rozprávací SP (dejová línia, čas, priestor), rozprávanie - druhy, rozprávač - informačný SP (fakty); správa, oznámenie - opisný SP (vlastnosti osôb, predmetov a javov; následnosť činností); druhy opisov, charakteristika - výkladový SP (vnútorné vzťahy, súvislosti), výklad, úvaha
10.	<p>Odborný (náučný) štýl (verejná vedecká komunikácia)</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaky - žánre
11.	<p>Umelecký štýl (komunikácia slovesného umenia)</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkcia, znaky - žánre - druhy rozprávania v umeleckej literatúre
12.	<p>Syntax vetná</p> <ul style="list-style-type: none"> - vetné členy (podmet, prísudok, vetný základ, predmet – priamy/nepriamy, prívlastok – zhodný/nehodný, príslovkové určenie – miesta, času, spôsobu a príčiny, doplnok, prístavok) - sklady (prísudzovací, určovací, priradovací) - vzťahy v skladoch (zhoda, väzba, primkýnanie)
13.	<p>Slovenčina a čeština</p> <ul style="list-style-type: none"> - história, - odlišnosti, porovnanie jazykov - práca s jazykovým textom v češtine
14.	<p>Opisný slohový postup – charakteristika</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy (priama/nepriama, vonkajšia/vnútná, individuálna/skupinová, porovnávací)
15.	<p>Lexikológia – slovná zásoba</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy SZ: aktívna/pasívna, - rozvrstvenie: jednovýznamové/viacvýznamové slová, - vzťah medzi významami slov (homonymá, synonymá, antonymá)

	<ul style="list-style-type: none"> - príslušnosť k štýlu (hovorové, odborné, knižné, administratívne), spisovnosť , citové zafarbenie , pôvod , doba vzniku - slovníky, druhy
16.	<p>Administratívny štýl (verejná úradná komunikácia)</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkcia, znaky - žánre (úradný list, životopis, zápisnica, referát) - STN pri písaní adresy
17.	<p>Zdroje, pramene informácií</p> <ul style="list-style-type: none"> - primárne, sekundárne, terciárne pramene (kniha, časopis, katalóg, anotácia, abstrakt, resumé, rešerš, marginálie, bibliografický záznam, obsah...) - citácia, parafráza
18.	<p>Spôsoby tvorenia slov (odvodzovanie, skladanie, skracovanie, multiverbizácia, univerbizácia, preberanie slov)</p> <ul style="list-style-type: none"> - frazeologizmy -obrazné pomenovania
19.	<p>Úvaha</p> <ul style="list-style-type: none"> -charakteristické znaky, kompozícia - diskusný príspevok, kompozícia
20.	<p>Vznik a vývin jazyka, jazykový znak, funkcie jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - indoeurópska jazyková skupina, slovanské jazyky - vývin písma
21.	<p>Hlákoslovie, rozdelenie hlások, pravopis, princípy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - znelostná asimilácia, rytmický zákon, - diakritické a interpunkčné znamienka
22.	<p>Hovorový štýl (bežná súkromná komunikácia)</p> <ul style="list-style-type: none"> - žánre tradičné a moderné
23.	<p>Opis</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy opisu (statický/dynamický, jednoduchý, odborný, umelecký) - opis pracovného postupu
24.	<p>Nepravidelnosti vetnej stavby (vytýčený, pripojený a osamostatnený VČ, elipsa, apoziopéza, vsuvka)</p>
25.	<p>Polovetné konštrukcie</p> <ul style="list-style-type: none"> - definícia - prechodníková, neurčitková, doplnková, príčastová
26.	<p>Náučný štýl, znaky</p> <ul style="list-style-type: none"> - logické myšlienkové postupy (indukcia, dedukcia, analógia, generalizácia, komparácia, argumentácia, interpretácia) - projektová práca
27.	<p>Morfológia – tvaroslovie</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovné druhy – charakteristika - gramatické kategórie menné, slovesné
28.	<p>Zložené súvetia</p> <ul style="list-style-type: none"> -definícia, schémy, vzťahy medzi vetami - textová syntax – odsek, kapitola
29.	<p>Prozodické vlastnosti reči – ortoepia</p> <ul style="list-style-type: none"> - fonéma, hláska, fonetika, fonológia
30.	<p>Jazykovedné disciplíny (lexikológia, morfológia, syntax, štylistika, fonetika, fonológia....)</p> <ul style="list-style-type: none"> - jazyková kultúra, norma jazyka, úzus - formy národného jazyka (spisovná, štandardná, subštandardná, nárečová) - inštitúcie, ktoré sa venujú jazyku

